

Θεωρία Οικονομικής Ανάπτυξης και Μεγέθυνσης

Διάλεξη 6

Κωνσταντίνος Δελλής
kdellis@uop.gr

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

28 Μαΐου 2020

Ζητούμενα I

- 1 Μηχανισμοί Διάχυσης Γνώσης
 - Παγκοσμιοποίηση
 - Άμεσες Ξένες Επενδύσεις
- 2 Ο Ρόλος των Θεσμών
 - Η Δομή της Οικονομίας
- 3 Εμπειρικά Υποδείγματα Ενδογενούς Μεγέθυνσης
 - Αναλύσεις Πολλαπλής Παλινδρόμησης

Η Παγκοσμιοποιημένη Οικονομία

- ♦ Από τις τελευταίες 2 Δεκαετίες του 20ου Αιώνα βρισκόμαστε στην Εποχή της **Παγκοσμιοποίησης**

Η Παγκοσμιοποιημένη Οικονομία

- ♦ Από τις τελευταίες 2 Δεκαετίες του 20ου Αιώνα βρισκόμαστε στην Εποχή της **Παγκοσμιοποίησης**

Ορισμός

Με τον όρο Παγκοσμιοποίηση εννοούμε την Ελεύθερη Διακίνηση Αγαθών, Εισροών, Κεφαλαίων και Ανθρώπων και την Μεγάλη Αλληλεξάρτηση των Οικονομιών

Η Παγκοσμιοποιημένη Οικονομία

- ♦ Από τις τελευταίες 2 Δεκαετίες του 20ου Αιώνα βρισκόμαστε στην Εποχή της **Παγκοσμιοποίησης**

Ορισμός

Με τον όρο Παγκοσμιοποίηση εννοούμε την Ελεύθερη Διακίνηση Αγαθών, Εισροών, Κεφαλαίων και Ανθρώπων και την Μεγάλη Αλληλεξάρτηση των Οικονομιών

- ♦ Μια *Πρώτη* Παγκοσμιοποίηση συντελεστηκε την Περίοδο 1870-1910

Η Παγκοσμιοποιημένη Οικονομία

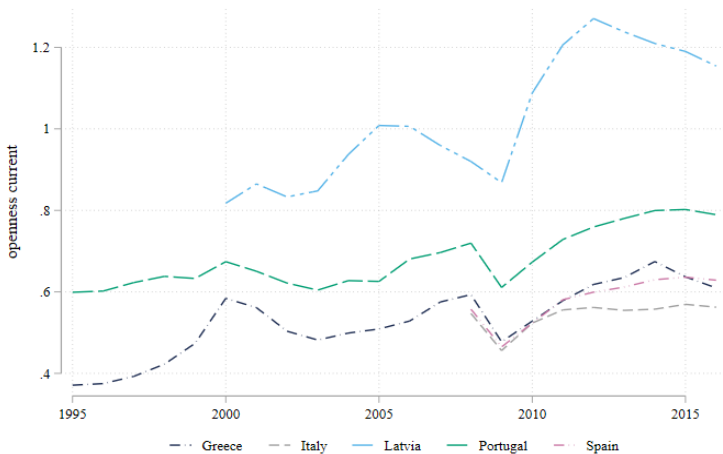
- ♦ Από τις τελευταίες 2 Δεκαετίες του 20ου Αιώνα βρισκόμαστε στην Εποχή της **Παγκοσμιοποίησης**

Ορισμός

Με τον όρο Παγκοσμιοποίηση εννοούμε την Ελεύθερη Διακίνηση Αγαθών, Εισροών, Κεφαλαίων και Ανθρώπων και την Μεγάλη Αλληλεξάρτηση των Οικονομιών

- ♦ Μια *Πρώτη* Παγκοσμιοποίηση συντελεστηκε την Περίοδο 1870-1910
- ♦ Η Μεγαλύτερη Αλληλεξάρτηση των Οικονομιών διευρύνει τις Παραγωγικές Δυνατότητες και ευνοεί τη *Διάχυση Γνώσης & Τεχνολογίας*

Εξαγωγές + Εισαγωγές % ΑΕΠ

Πολιτικές της Παγκοσμιοποίησης

- ◊ Η Διαδικασία της Παγκοσμιοποίησης βασίζεται στο Τρίπτυχο
Απελευθέρωση -Εναρμόνιση -Εκσυγχρονισμός

Πολιτικές της Παγκοσμιοποίησης

- ♦ Η Διαδικασία της Παγκοσμιοποίησης βασίζεται στο Τρίπτυχο **Απελευθέρωση -Εναρμόνιση -Εκσυγχρονισμός**
- ♦ Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από *Συγκεκριμένες Πολιτικές*

Πολιτικές της Παγκοσμιοποίησης

- ♦ Η Διαδικασία της Παγκοσμιοποίησης βασίζεται στο Τρίπτυχο **Απελευθέρωση -Εναρμόνιση -Εκσυγχρονισμός**
- ♦ Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από *Συγκεκριμένες Πολιτικές*
 - (i) ↓ Δασμών και Περιορισμών στο Διεθνές Εμπόριο

Πολιτικές της Παγκοσμιοποίησης

- ♦ Η Διαδικασία της Παγκοσμιοποίησης βασίζεται στο Τρίπτυχο **Απελευθέρωση -Εναρμόνιση -Εκσυγχρονισμός**
- ♦ Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από *Συγκεκριμένες Πολιτικές*
 - (i) ↓ Δασμών και Περιορισμών στο Διεθνές Εμπόριο
 - (ii) **Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση**
(Τελωνειακή-Οικονομική-Νομισματική Ένωση)

Πολιτικές της Παγκοσμιοποίησης

- ♦ Η Διαδικασία της Παγκοσμιοποίησης βασίζεται στο Τρίπτυχο **Απελευθέρωση -Εναρμόνιση -Εκσυγχρονισμός**
- ♦ Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από *Συγκεκριμένες Πολιτικές*
 - (i) ↓ Δασμών και Περιορισμών στο Διεθνές Εμπόριο
 - (ii) **Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση**
(Τελωνειακή-Οικονομική-Νομισματική Ένωση)
 - (iii) Διμερείς & Πολυμερείς Εμπορικές Συμφωνίες
 - ♦ Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου
 - ♦ NAFTA, Συμφωνία ΕΕ-Καναδά, Συμφωνία ΕΕ- Ιαπωνίας

Πολιτικές της Παγκοσμιοποίησης

- ♦ Η Διαδικασία της Παγκοσμιοποίησης βασίζεται στο Τρίπτυχο **Απελευθέρωση -Εναρμόνιση -Εκσυγχρονισμός**
- ♦ Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από *Συγκεκριμένες Πολιτικές*
 - (i) ↓ Δασμών και Περιορισμών στο Διεθνές Εμπόριο
 - (ii) **Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση**
(Τελωνειακή-Οικονομική-Νομισματική Ένωση)
 - (iii) Διμερείς & Πολυμερείς Εμπορικές Συμφωνίες
 - ♦ Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου
 - ♦ NAFTA, Συμφωνία ΕΕ-Καναδά, Συμφωνία ΕΕ- Ιαπωνίας
 - (iv) Διμερείς Συμφωνίες Επενδύσεων

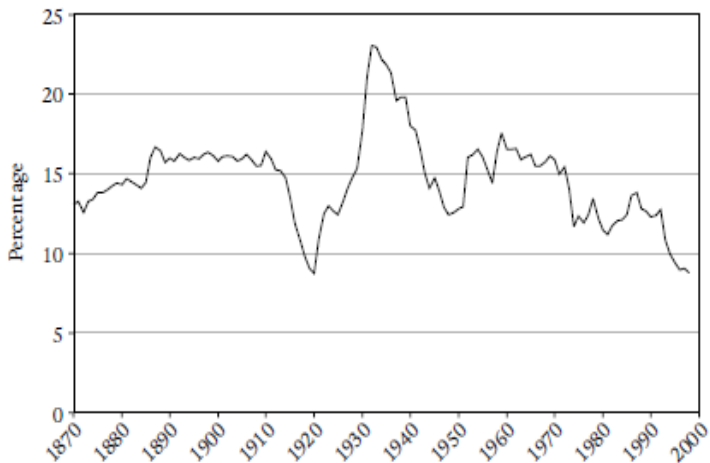
Πολιτικές της Παγκοσμιοποίησης

- ♦ Η Διαδικασία της Παγκοσμιοποίησης βασίζεται στο Τρίπτυχο **Απελευθέρωση -Εναρμόνιση -Εκσυγχρονισμός**
- ♦ Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από *Συγκεκριμένες Πολιτικές*
 - (i) ↓ Δασμών και Περιορισμών στο Διεθνές Εμπόριο
 - (ii) **Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση**
(Τελωνειακή-Οικονομική-Νομισματική Ένωση)
 - (iii) Διμερείς & Πολυμερείς Εμπορικές Συμφωνίες
 - ♦ Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου
 - ♦ NAFTA, Συμφωνία ΕΕ-Καναδά, Συμφωνία ΕΕ- Ιαπωνίας
 - (iv) Διμερείς Συμφωνίες Επενδύσεων
 - (v) Άρση Περιορισμών στις Μετακινήσεις

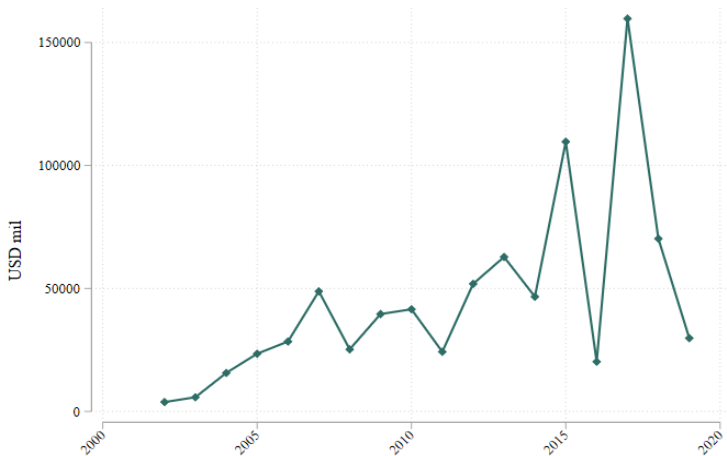
Πολιτικές της Παγκοσμιοποίησης

- ♦ Η Διαδικασία της Παγκοσμιοποίησης βασίζεται στο Τρίπτυχο **Απελευθέρωση -Εναρμόνιση -Εκσυγχρονισμός**
- ♦ Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από *Συγκεκριμένες Πολιτικές*
 - (i) ↓ Δασμών και Περιορισμών στο Διεθνές Εμπόριο
 - (ii) **Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση**
(Τελωνειακή-Οικονομική-Νομισματική Ένωση)
 - (iii) Διμερείς & Πολυμερείς Εμπορικές Συμφωνίες
 - ♦ Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου
 - ♦ NAFTA, Συμφωνία ΕΕ-Καναδά, Συμφωνία ΕΕ- Ιαπωνίας
 - (iv) Διμερείς Συμφωνίες Επενδύσεων
 - (v) Άρση Περιορισμών στις Μετακινήσεις
 - (vi) Απελευθέρωση Κίνησης Διεθνών Κεφαλαίων

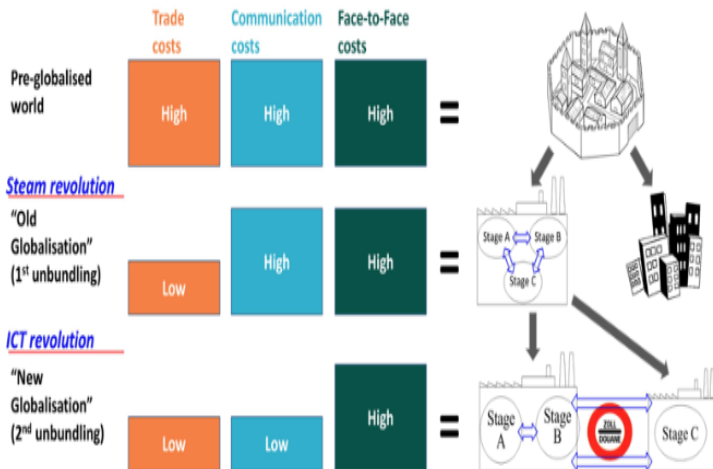
Μέσο % Δασμών 35 Χώρες

Παγκόσμια Χρηματικά Κεφάλαια

Οι τρεις Φάσεις της Παγκοσμιοποίησης

Γεφυρα Αλβερτου-Αδελαΐδα

Παγκοσμιοποίηση και Μεγέθυνση

- ◊ Η Διαδικασία της Οικονομικής Μεγέθυνσης είναι Διαφορετική σε μια **Ανοικτή Οικονομία**

Παγκοσμιοποίηση και Μεγέθυνση

- ◊ Η Διαδικασία της Οικονομικής Μεγέθυνσης είναι Διαφορετική σε μια **Ανοικτή Οικονομία**
 - (i) Εξειδίκευση στο *Συγκριτικό Πλεονέκτημα* \uparrow τις Οριακές Αποδόσεις του Κεφαλαίου

Παγκοσμιοποίηση και Μεγέθυνση

- ◊ Η Διαδικασία της Οικονομικής Μεγέθυνσης είναι Διαφορετική σε μια **Ανοικτή Οικονομία**
 - (i) Εξειδίκευση στο *Συγκριτικό Πλεονέκτημα* \uparrow τις Οριακές Αποδόσεις του Κεφαλαίου
 - (ii) *Διάχυση Γνώσης* πέρα από Εθνικά Σύνορα

Παγκοσμιοποίηση και Μεγέθυνση

- ◊ Η Διαδικασία της Οικονομικής Μεγέθυνσης είναι Διαφορετική σε μια **Ανοικτή Οικονομία**
 - (i) Εξειδίκευση στο *Συγκριτικό Πλεονέκτημα* ↑ τις Οριακές Αποδόσεις του Κεφαλαίου
 - (ii) *Διάχυση Γνώσης* πέρα από Εθνικά Σύνορα
 - (iii) Η Συμμετοχή στη Διεθνή Αγορά ↑ *Ανταγωνισμό* και ↑ Παραγωγικότητα

Παγκοσμιοποίηση και Μεγέθυνση

- ◊ Η Διαδικασία της Οικονομικής Μεγέθυνσης είναι Διαφορετική σε μια **Ανοικτή Οικονομία**
 - (i) Εξειδίκευση στο *Συγκριτικό Πλεονέκτημα* ↑ τις Οριακές Αποδόσεις του Κεφαλαίου
 - (ii) *Διάχυση Γνώσης* πέρα από Εθνικά Σύνορα
 - (iii) Η Συμμετοχή στη Διεθνή Αγορά ↑ *Ανταγωνισμό* και ↑ Παραγωγικότητα
 - (iv) Η Συμμετοχή στη Διεθνή Αγορά ↑ *Ανταγωνισμό στην Έρευνα και Καινοτομία* και ↑ Παραγωγικότητα

Παγκοσμιοποίηση και Μεγέθυνση

- ◊ Η Διαδικασία της Οικονομικής Μεγέθυνσης είναι Διαφορετική σε μια **Ανοικτή Οικονομία**
 - (i) Εξειδίκευση στο *Συγκριτικό Πλεονέκτημα* ↑ τις Οριακές Αποδόσεις του Κεφαλαίου
 - (ii) *Διάχυση Γνώσης* πέρα από Εθνικά Σύνορα
 - (iii) Η Συμμετοχή στη Διεθνή Αγορά ↑ *Ανταγωνισμό* και ↑ Παραγωγικότητα
 - (iv) Η Συμμετοχή στη Διεθνή Αγορά ↑ *Ανταγωνισμό στην Έρευνα και Καινοτομία* και ↑ Παραγωγικότητα
 - (v) Η Ροή Χρηματικών Κεφαλαίων χωρίς Εμπόδια διευκολύνει τη *Χρηματοδότηση των Επενδύσεων*

Ροές Επενδυτικών Κεφαλαίων

- ♦ Οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις αφορούν Ροές Κεφαλαίων από Πολυεθνικές Επιχειρήσεις

Ροές Επενδυτικών Κεφαλαίων

- ♦ Οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις αφορούν Ροές Κεφαλαίων από Πολυεθνικές Επιχειρήσεις

Ορισμός

Πολυεθνικές Επιχειρήσεις ορίζονται οι Επιχειρήσεις που διενεργούν Παραγωγικές Διαδικασίες σε περισσότερες από 1 Χώρες

Ροές Επενδυτικών Κεφαλαίων

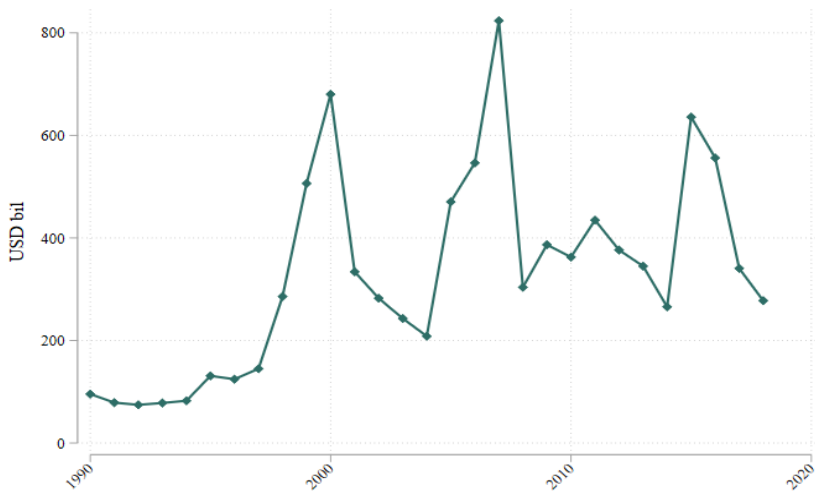
- ♦ Οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις αφορούν Ροές Κεφαλαίων από Πολυεθνικές Επιχειρήσεις

Ορισμός

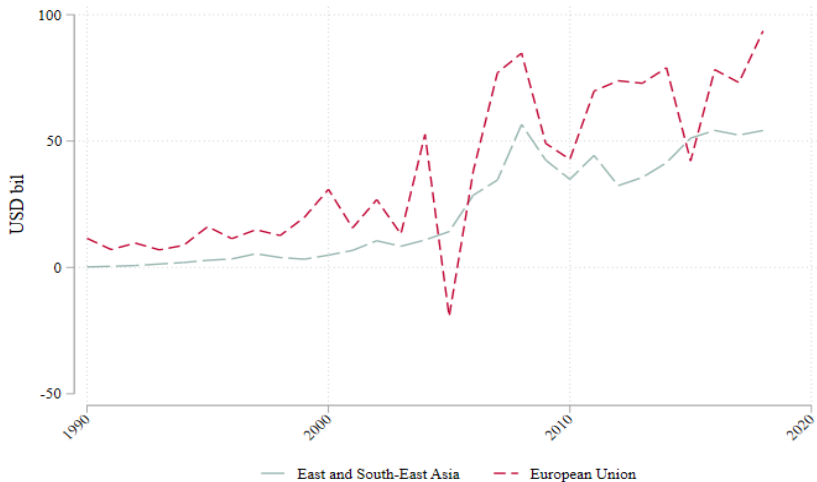
Πολυεθνικές Επιχειρήσεις ορίζονται οι Επιχειρήσεις που διενεργούν Παραγωγικές Διαδικασίες σε περισσότερες από 1 Χώρες

- ♦ Οι Ροές αναφέρονται σε
 - ♦ Νέες Επενδύσεις (Greenfield Investment)
 - ♦ Εξαγορές & Συγχωνεύσεις (Mergers & Acquisitions)
 - ♦ Ροές Κεφαλαίων (Μετοχές, Δάνεια) στις θυγατρικές

Παγκόσμιες Ροές ΑΞΕ

Επιμέρους Ροές ΑΞΕ

AΞΕ & Οικονομική Μεγέθυνση

- ♦ Οι Χώρες επιδιώκουν την Προσέλκυση ΑΞΕ καθώς θεωρούνται *Εργαλείο Οικονομικής Μεγέθυνσης*

AΞΕ & Οικονομική Μεγέθυνση

- ♦ Οι Χώρες επιδιώκουν την Προσέλκυση ΑΞΕ καθώς θεωρούνται *Εργαλείο Οικονομικής Μεγέθυνσης*
- ♦ Οι Πολυεθνικές Επιχειρήσεις Διαχέουν την **Υψηλή Τεχνολογία και Μεθόδους Παραγωγής & Οργάνωσης** μέσω

AΞΕ & Οικονομική Μεγέθυνση

- ♦ Οι Χώρες επιδιώκουν την Προσέλκυση ΑΞΕ καθώς θεωρούνται *Εργαλείο Οικονομικής Μεγέθυνσης*
 - ♦ Οι Πολυεθνικές Επιχειρήσεις Διαχέουν την **Υψηλή Τεχνολογία και Μεθόδους Παραγωγής & Οργάνωσης** μέσω
- (i) Διάχυσης Γνώσης *Οριζόντια* σε Επιχειρήσεις του Ιδιου Κλάδου μέσω
- ♦ Μίμησης
 - ♦ Ενίσχυσης Ανταγωνισμού

ΑΞΕ & Οικονομική Μεγέθυνση

- ♦ Οι Χώρες επιδιώκουν την Προσέλκυση ΑΞΕ καθώς θεωρούνται *Εργαλείο Οικονομικής Μεγέθυνσης*
- ♦ Οι Πολυεθνικές Επιχειρήσεις Διαχέουν την **Υψηλή Τεχνολογία και Μεθόδους Παραγωγής & Οργάνωσης** μέσω
 - (i) Διάχυσης Γνώσης *Οριζόντια* σε Επιχειρήσεις του Ιδιου Κλάδου μέσω
 - ♦ Μίμησης
 - ♦ Ενίσχυσης Ανταγωνισμού
 - (ii) Διάχυσης Γνώσης *Κάθετα* σε Επιχειρήσεις των άλλων Κλάδων
 - ♦ Προμηθευτές
 - ♦ Πελάτες

ΑΞΕ & Οικονομική Μεγέθυνση

- ♦ Οι Χώρες επιδιώκουν την Προσέλκυση ΑΞΕ καθώς θεωρούνται *Εργαλείο Οικονομικής Μεγέθυνσης*
- ♦ Οι Πολυεθνικές Επιχειρήσεις Διαχέουν την **Υψηλή Τεχνολογία και Μεθόδους Παραγωγής & Οργάνωσης** μέσω
 - (i) Διάχυσης Γνώσης *Οριζόντια* σε Επιχειρήσεις του Ιδιου Κλάδου μέσω
 - ♦ Μίμησης
 - ♦ Ενίσχυσης Ανταγωνισμού
 - (ii) Διάχυσης Γνώσης *Κάθετα* σε Επιχειρήσεις των άλλων Κλάδων
 - ♦ Προμηθευτές
 - ♦ Πελάτες
 - (iii) Ανακυκλώσης Εργατικού Δυναμικού στην Εγχώρια Οικονομία

Παράγοντες Διάχυσης Τεχνολογίας μέσω ΑΞΕ

- ♦ Η \uparrow της Παραγωγικότητας μέσω των ΑΞΕ εξαρτάται από μια σειρά από Παράγοντες

Παράγοντες Διάχυσης Τεχνολογίας μέσω ΑΞΕ

- ♦ Η \uparrow της Παραγωγικότητας μέσω των ΑΞΕ εξαρτάται από μια σειρά από Παράγοντες

(i) Τη **Χώρα Προέλευσης** της Πολυεθνικής Επιχείρησης

Παράγοντες Διάχυσης Τεχνολογίας μέσω ΑΞΕ

♦ Η \uparrow της Παραγωγικότητας μέσω των ΑΞΕ εξαρτάται από μια σειρά από Παράγοντες

(i) Τη **Χώρα Προέλευσης** της Πολυεθνικής Επιχείρησης

(ii) Τη Δυνατότητα *Απορρόφησης* από τη Χώρα Υποδοχής (Absorptive Capacity)

Παράγοντες Διάχυσης Τεχνολογίας μέσω ΑΞΕ

- ♦ Η \uparrow της Παραγωγικότητας μέσω των ΑΞΕ εξαρτάται από μια σειρά από Παράγοντες
 - (i) Τη **Χώρα Προέλευσης** της Πολυεθνικής Επιχείρησης
 - (ii) Τη Δυνατότητα *Απορρόφησης* από τη Χώρα Υποδοχής (Absorptive Capacity)
 - ♦ Ανθρώπινο Κεφάλαιο

Παράγοντες Διάχυσης Τεχνολογίας μέσω ΑΞΕ

♦ Η \uparrow της Παραγωγικότητας μέσω των ΑΞΕ εξαρτάται από μια σειρά από Παράγοντες

(i) Τη **Χώρα Προέλευσης** της Πολυεθνικής Επιχείρησης

(ii) Τη Δυνατότητα *Απορρόφησης* από τη Χώρα Υποδοχής (Absorptive Capacity)

- ♦ Ανθρώπινο Κεφάλαιο
- ♦ Τεχνολογικό Επίπεδο

Παράγοντες Διάχυσης Τεχνολογίας μέσω ΑΞΕ

- ♦ Η \uparrow της Παραγωγικότητας μέσω των ΑΞΕ εξαρτάται από μια σειρά από Παράγοντες

(i) Τη **Χώρα Προέλευσης** της Πολυεθνικής Επιχείρησης

(ii) Τη Δυνατότητα *Απορρόφησης* από τη Χώρα Υποδοχής (Absorptive Capacity)

- ♦ Ανθρώπινο Κεφάλαιο
- ♦ Τεχνολογικό Επίπεδο
- ♦ Υποδομές

Παράγοντες Διάχυσης Τεχνολογίας μέσω ΑΞΕ

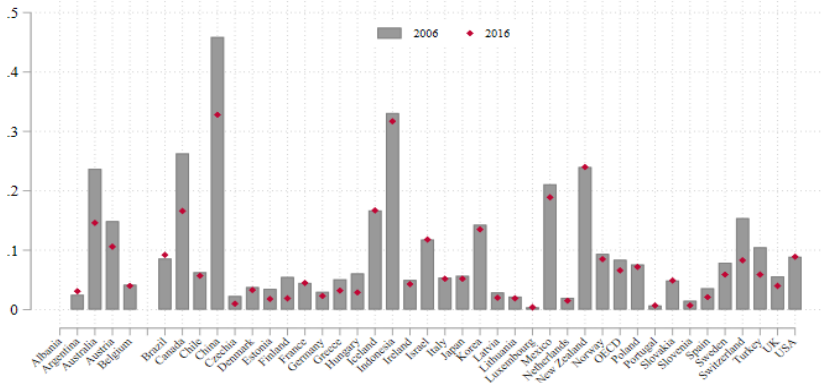
- ♦ Η \uparrow της Παραγωγικότητας μέσω των ΑΞΕ εξαρτάται από μια σειρά από Παράγοντες

(i) Τη **Χώρα Προέλευσης** της Πολυεθνικής Επιχείρησης

(ii) Τη Δυνατότητα *Απορρόφησης* από τη Χώρα Υποδοχής (Absorptive Capacity)

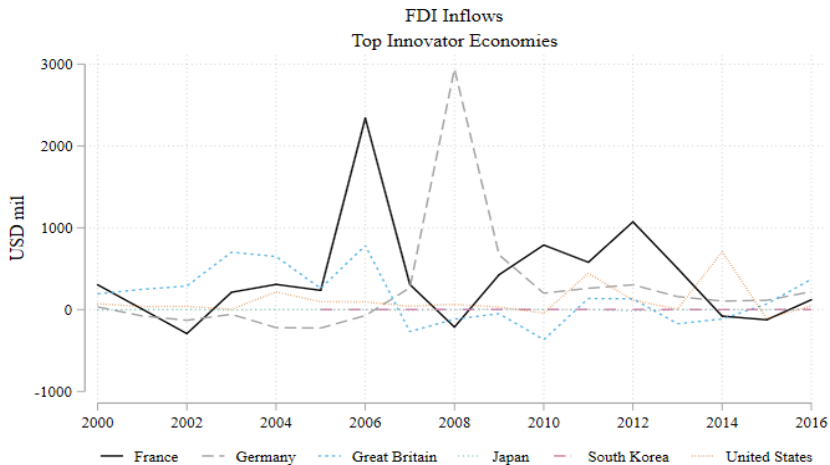
- ♦ Ανθρώπινο Κεφάλαιο
- ♦ Τεχνολογικό Επίπεδο
- ♦ Υποδομές
- ♦ Ποιότητα των Θεσμών

FDI Restrictiveness Index-Δείκτης Περιορισμού ΑΞΕ

0-1= Πιο Περιοριστική

Ροές ΑΞΕ στην Ελλάδα από Καινοτόμες Χώρες

Source: Bank of Greece

Θεσμοί (Institutions)

- ♦ Η Θεμελίωση και η Λειτουργία των Θεσμών στην Οικονομία έχουν αναγνωρισθεί ως Μηχανισμοί της Μεγέθυνσης και της Ανάπτυξης

Θεσμοί (Institutions)

- ♦ Η Θεμελίωση και η Λειτουργία των Θεσμών στην Οικονομία έχουν αναγνωριστεί ως Μηχανισμοί της Μεγέθυνσης και της Ανάπτυξης
- ♦ Πώς ορίζονται;

Institutions are the humanly devised constraints that structure political, economic and social interaction. They consist of both informal constraints (sanctions, taboos, customs, traditions, and codes of conduct), and formal rules (constitutions, laws, property rights). North (1990)

Θεσμοί (Institutions)

- ♦ Η Θεμελίωση και η Λειτουργία των Θεσμών στην Οικονομία έχουν αναγνωριστεί ως Μηχανισμοί της Μεγέθυνσης και της Ανάπτυξης
- ♦ Πώς ορίζονται;

Institutions are the humanly devised constraints that structure political, economic and social interaction. They consist of both informal constraints (sanctions, taboos, customs, traditions, and codes of conduct), and formal rules (constitutions, laws, property rights). North (1990)

- ♦ Οι Acemoglu & Robinson (2012) υπογραμμίζουν τη Διάκριση μεταξύ Ανοικτών (*Inclusive*) και Κλειστών (*Extractive*) Θεσμών ως βασικό Συστατικό της Μεγέθυνσης

Οι Πυλώνες της Οικονομικής Μεγέθυνσης

- ♦ Η Θεωρητική και Εμπειρική Βιβλιογραφία αναγνωρίζει μια Σειρά απο Θεσμούς & Δομικά Χαρακτηριστικά που ευνοούν τη Μεγέθυνση

Οι Πυλώνες της Οικονομικής Μεγέθυνσης

- ♦ Η Θεωρητική και Εμπειρική Βιβλιογραφία αναγνωρίζει μια Σειρά απο Θεσμούς & Δομικά Χαρακτηριστικά που ευνοούν τη Μεγέθυνση
 - (i) Δικαιώματα Ιδιοκτησίας

Οι Πυλώνες της Οικονομικής Μεγέθυνσης

- ♦ Η Θεωρητική και Εμπειρική Βιβλιογραφία αναγνωρίζει μια Σειρά απο Θεσμούς & Δομικά Χαρακτηριστικά που ευνοούν τη Μεγέθυνση
 - (i) Δικαιώματα Ιδιοκτησίας
 - (ii) Έλεγχος της Διαφθοράς

Οι Πυλώνες της Οικονομικής Μεγέθυνσης

- ♦ Η Θεωρητική και Εμπειρική Βιβλιογραφία αναγνωρίζει μια Σειρά απο Θεσμούς & Δομικά Χαρακτηριστικά που ευνοούν τη Μεγέθυνση
 - (i) Δικαιώματα Ιδιοκτησίας
 - (ii) Έλεγχος της Διαφθοράς
 - (iii) Προστασία Ανταγωνισμού

Οι Πυλώνες της Οικονομικής Μεγέθυνσης

- ♦ Η Θεωρητική και Εμπειρική Βιβλιογραφία αναγνωρίζει μια Σειρά απο Θεσμούς & Δομικά Χαρακτηριστικά που ευνοούν τη Μεγέθυνση
 - (i) Δικαιώματα Ιδιοκτησίας
 - (ii) Έλεγχος της Διαφθοράς
 - (iii) Προστασία Ανταγωνισμού
 - (iv) Αντιμετώπιση της Επιχειρηματικότητας

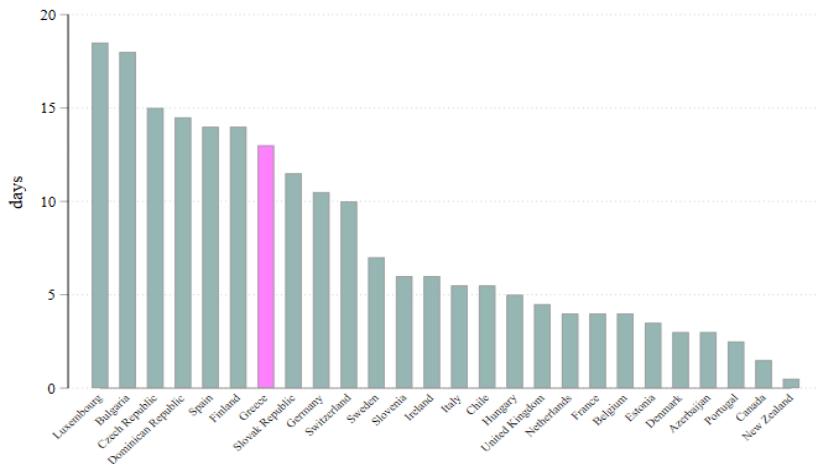
Οι Πυλώνες της Οικονομικής Μεγέθυνσης

- ♦ Η Θεωρητική και Εμπειρική Βιβλιογραφία αναγνωρίζει μια Σειρά απο Θεσμούς & Δομικά Χαρακτηριστικά που ευνοούν τη Μεγέθυνση
 - (i) Δικαιώματα Ιδιοκτησίας
 - (ii) Έλεγχος της Διαφθοράς
 - (iii) Προστασία Ανταγωνισμού
 - (iv) Αντιμετώπιση της Επιχειρηματικότητας
 - (v) Αποτελεσματικότητα Δημόσιας Διοίκησης

Οι Πυλώνες της Οικονομικής Μεγέθυνσης

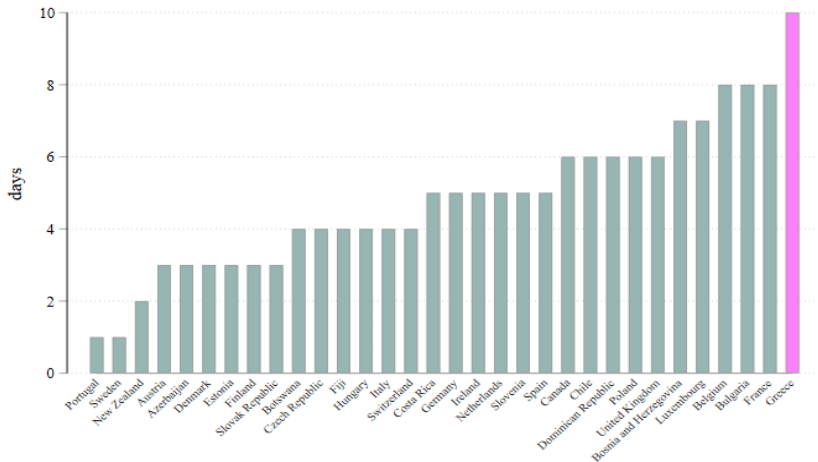
- ♦ Η Θεωρητική και Εμπειρική Βιβλιογραφία αναγνωρίζει μια Σειρά απο Θεσμούς & Δομικά Χαρακτηριστικά που ευνοούν τη Μεγέθυνση
 - (i) Δικαιώματα Ιδιοκτησίας
 - (ii) Έλεγχος της Διαφθοράς
 - (iii) Προστασία Ανταγωνισμού
 - (iv) Αντιμετώπιση της Επιχειρηματικότητας
 - (v) Αποτελεσματικότητα Δημόσιας Διοίκησης
 - (vi) Βάθος και Αποτελεσματικότητα Χρηματοπιστωτικού Συστήματος

Χρόνος για Έναρξη Επιχειρήσης 2016

Source: World Bank

Διαδικασίες για Κατοχύρωση Περιουσίας 2016

Source: World Bank

Θεσμοί και Οικονομική Μεγέθυνση

- ♦ Η Ύπραξη και η Λειτουργία των Θεσμών ευνοούν *Άμεσα και Έμμεσα* στη Διαδικασία της Μεγέθυνσης

Θεσμοί και Οικονομική Μεγέθυνση

- ♦ Η Ύπραξη και η Λειτουργία των Θεσμών ευνοούν *Άμεσα και Έμμεσα* στη Διαδικασία της Μεγέθυνσης
 - (i) Τα Δικαιώματα Ιδιοκτησίας και το Κράτος Δικαίου ↑
Αποδοτικότητα του Κεφαλαίου

Θεσμοί και Οικονομική Μεγέθυνση

- ♦ Η Ύπραξη και η Λειτουργία των Θεσμών ευνοούν *Άμεσα και Έμμεσα* στη Διαδικασία της Μεγέθυνσης
 - (i) Τα Δικαιώματα Ιδιοκτησίας και το Κράτος Δικαίου ↑
Αποδοτικότητα του Κεφαλαίου
 - (ii) Η Κρατική Αποτελεσματικότητα βοηθά στη Λειτουργία των Επιχειρήσεων

Θεσμοί και Οικονομική Μεγέθυνση

- ♦ Η Ύπραξη και η Λειτουργία των Θεσμών ευνοούν *Άμεσα και Έμμεσα* στη Διαδικασία της Μεγέθυνσης
 - (i) Τα Δικαιώματα Ιδιοκτησίας και το Κράτος Δικαίου ↑
Αποδοτικότητα του Κεφαλαίου
 - (ii) Η Κρατική Αποτελεσματικότητα βοηθά στη Λειτουργία των Επιχειρήσεων
 - (iii) Η ποιότητα του Εκπαιδευτικού Συστήματος *ενθαρρύνει* την Έρευνα → ↑ Παραγωγικότητα

Θεσμοί και Οικονομική Μεγέθυνση

- ♦ Η Ύπραξη και η Λειτουργία των Θεσμών ευνοούν Άμεσα και Έμμεσα στη Διαδικασία της Μεγέθυνσης
 - (i) Τα Δικαιώματα Ιδιοκτησίας και το Κράτος Δικαίου ↑
Αποδοτικότητα του Κεφαλαίου
 - (ii) Η Κρατική Αποτελεσματικότητα βοηθά στη Λειτουργία των Επιχειρήσεων
 - (iii) Η ποιότητα του Εκπαιδευτικού Συστήματος ενθαρρύνει την Έρευνα → ↑ Παραγωγικότητα
 - (iv) Ο Έλεγχος της Διαφθοράς και το Επιχειρηματικό Περιβάλλον Προσελκύουν ΑΞΕ

Θεσμοί και Οικονομική Μεγέθυνση

- ♦ Η Ύπραξη και η Λειτουργία των Θεσμών ευνοούν Άμεσα και Έμμεσα στη Διαδικασία της Μεγέθυνσης
 - (i) Τα Δικαιώματα Ιδιοκτησίας και το Κράτος Δικαίου ↑ Αποδοτικότητα του Κεφαλαίου
 - (ii) Η Κρατική Αποτελεσματικότητα βοηθά στη Λειτουργία των Επιχειρήσεων
 - (iii) Η ποιότητα του Εκπαιδευτικού Συστήματος ενθαρρύνει την Έρευνα → ↑ Παραγωγικότητα
 - (iv) Ο Έλεγχος της Διαφθοράς και το Επιχειρηματικό Περιβάλλον Προσελκύουν ΑΞΕ
 - (v) Οι Υποδομές και το Εκπαιδευτικό Σύστημα ↑ τη Διάχυση της Τεχνολογίας από το Διεθνές Εμπόριο και τις ΑΞΕ

Θεσμοί και Οικονομική Μεγέθυνση

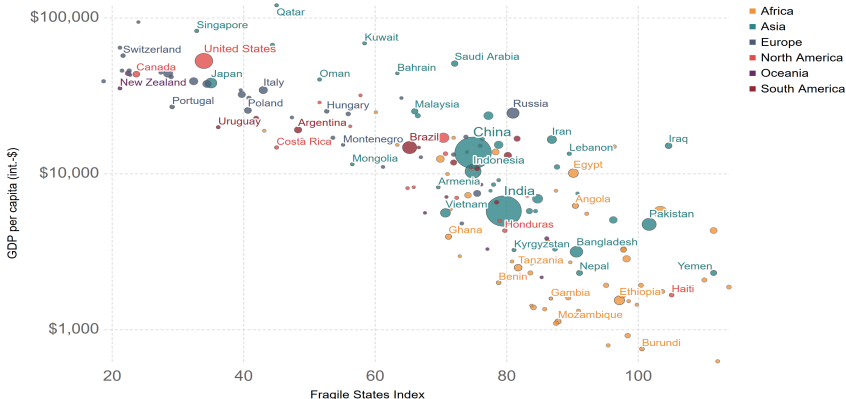
- ♦ Η Ύπραξη και η Λειτουργία των Θεσμών ευνοούν *Άμεσα και Έμμεσα* στη Διαδικασία της Μεγέθυνσης
 - (i) Τα Δικαιώματα Ιδιοκτησίας και το Κράτος Δικαίου ↑ Αποδοτικότητα του Κεφαλαίου
 - (ii) Η Κρατική Αποτελεσματικότητα βοηθά στη Λειτουργία των Επιχειρήσεων
 - (iii) Η ποιότητα του Εκπαιδευτικού Συστήματος *ενθαρρύνει* την Έρευνα → ↑ Παραγωγικότητα
 - (iv) Ο Έλεγχος της Διαφθοράς και το Επιχειρηματικό Περιβάλλον *Προσελκύουν* ΑΞΕ
 - (v) Οι Υποδομές και το Εκπαιδευτικό Σύστημα ↑ τη Διάχυση της Τεχνολογίας από το Διεθνές Εμπόριο και τις ΑΞΕ
 - (vi) Η Προστασία του Ανταγωνισμού δίνει *Κινητρα για Καινοτομία*

Κρατική Αστάθεια και κκ ΑΕΠ

GDP per capita vs State fragility, 2015

The vertical axis measures GDP per capita based on purchasing power parity (PPP) at constant 2011 prices. The horizontal axis shows scores in the Fragile States Index. Scores are obtained via a process involving content analysis, quantitative data, and qualitative review. Higher scores correspond to higher fragility

Our World
in Data

Source: World Bank, Fund for Peace via the Quality of Government dataset, Population (Gapminder, HYDE(2016) & UN (2019))

CC BY

Εμπειρικές Επεκτάσεις Νεοκλασικού Υποδείγματος

- ◊ Η Επιδραστική Εργασία των Mankiw, Romer & Weil (1992) δέχτηκε και Κριτική

Εμπειρικές Επεκτάσεις Νεοκλασικού Υποδείγματος

- ◊ Η Επιδραστική Εργασία των Mankiw, Romer & Weil (1992) δέχτηκε και Κριτική
- ◊ Η Θεωρία *Ενδογενούς Μεγέθυνσης* ανέδειξε τη Σημασία των Οικονομικών Ενεργειών στην Ενίσχυση της **Παραγωγικότητας**

Εμπειρικές Επεκτάσεις Νεοκλασικού Υποδείγματος

- ◊ Η Επιδραστική Εργασία των Mankiw, Romer & Weil (1992) δέχτηκε και Κριτική
- ◊ Η Θεωρία *Ενδογενούς Μεγέθυνσης* ανέδειξε τη Σημασία των Οικονομικών Ενεργειών στην Ενίσχυση της **Παραγωγικότητας**
- ◊ Οι Οικονομετρικές Μελέτες συμπεριλαμβάνουν

Εμπειρικές Επεκτάσεις Νεοκλασικού Υποδείγματος

- ◊ Η Επιδραστική Εργασία των Mankiw, Romer & Weil (1992) δέχτηκε και Κριτική
- ◊ Η Θεωρία *Ενδογενούς Μεγέθυνσης* ανέδειξε τη Σημασία των Οικονομικών Ενεργειών στην Ενίσχυση της **Παραγωγικότητας**
- ◊ Οι Οικονομετρικές Μελέτες συμπεριλαμβάνουν
 - (i) **Δαπάνες για E & A**

Εμπειρικές Επεκτάσεις Νεοκλασικού Υποδείγματος

- ◊ Η Επιδραστική Εργασία των Mankiw, Romer & Weil (1992) δέχτηκε και Κριτική
- ◊ Η Θεωρία *Ενδογενούς Μεγέθυνσης* ανέδειξε τη Σημασία των Οικονομικών Ενεργειών στην Ενίσχυση της **Παραγωγικότητας**
- ◊ Οι Οικονομετρικές Μελέτες συμπεριλαμβάνουν
 - (i) **Δαπάνες για E & A**
 - (ii) **Διεθνές Εμπόριο**

Εμπειρικές Επεκτάσεις Νεοκλασικού Υποδείγματος

- ◊ Η Επιδραστική Εργασία των Mankiw, Romer & Weil (1992) δέχτηκε και Κριτική
- ◊ Η Θεωρία *Ενδογενούς Μεγέθυνσης* ανέδειξε τη Σημασία των Οικονομικών Ενεργειών στην Ενίσχυση της **Παραγωγικότητας**
- ◊ Οι Οικονομετρικές Μελέτες συμπεριλαμβάνουν
 - (i) **Δαπάνες για E & A**
 - (ii) **Διεθνές Εμπόριο**
 - (iii) **Ποιότητα των Θεσμών**

Εμπειρικές Επεκτάσεις Νεοκλασικού Υποδείγματος

- ◊ Η Επιδραστική Εργασία των Mankiw, Romer & Weil (1992) δέχτηκε και Κριτική
- ◊ Η Θεωρία *Ενδογενούς Μεγέθυνσης* ανέδειξε τη Σημασία των Οικονομικών Ενεργειών στην Ενίσχυση της **Παραγωγικότητας**
- ◊ Οι Οικονομετρικές Μελέτες συμπεριλαμβάνουν
 - (i) **Δαπάνες για E & A**
 - (ii) **Διεθνές Εμπόριο**
 - (iii) **Ποιότητα των Θεσμών**
 - (iv) **Γεωγραφία**

Εμπειρικές Επεκτάσεις Νεοκλασικού Υποδείγματος

- ◊ Η Επιδραστική Εργασία των Mankiw, Romer & Weil (1992) δέχτηκε και Κριτική
- ◊ Η Θεωρία *Ενδογενούς Μεγέθυνσης* ανέδειξε τη Σημασία των Οικονομικών Ενεργειών στην Ενίσχυση της **Παραγωγικότητας**
- ◊ Οι Οικονομετρικές Μελέτες συμπεριλαμβάνουν
 - (i) **Δαπάνες για E & A**
 - (ii) **Διεθνές Εμπόριο**
 - (iii) **Ποιότητα των Θεσμών**
 - (iv) **Γεωγραφία**
- ◊ Οι πιο Πρόσφατες Εμπειρικές Μελέτες χρησιμοποιούν Δεδομένα **Panel**

Απόλυτη Σύγκλιση

- ♦ Σύμφωνα με το Νεοκλασικό Υπόδειγμα και τη **Θεωρία Απόλυτης Σύγκλισης** τα κκ ΑΕΠ θα Εξισωθούν Μακροχρόνια

Απόλυτη Σύγκλιση

- ♦ Σύμφωνα με το Νεοκλασικό Υπόδειγμα και τη **Θεωρία Απόλυτης Σύγκλισης** τα κκ ΑΕΠ θα Εξισωθούν Μακροχρόνια
- ♦ Πιο Ρεαλιστικά οι Ρυθμοί Μεγέθυνσης εξαρτώνται *Αρνητικά* από το Αρχικό κκ ΑΕΠ
- ♦ Η Εκτίμηση της **Απόλυτης Σύγκλισης** (Barro, 1991)

$$g_{it} = \beta_0 + \beta_1 \log y_{i0} + u_{it} \quad (1)$$

Απόλυτη Σύγκλιση

- ♦ Σύμφωνα με το Νεοκλασικό Υπόδειγμα και τη **Θεωρία Απόλυτης Σύγκλισης** τα κκ ΑΕΠ θα Εξισωθούν Μακροχρόνια
- ♦ Πιο Ρεαλιστικά οι Ρυθμοί Μεγέθυνσης εξαρτώνται *Αρνητικά* από το Αρχικό κκ ΑΕΠ
- ♦ Η Εκτίμηση της **Απόλυτης Σύγκλισης** (Barro, 1991)

$$g_{it} = \beta_0 + \beta_1 \log y_{i0} + u_{it} \quad (1)$$

- ♦ Η Σύγκλιση Επιβεβαιώνεται αν $\beta_1 < 0$ και ο Συντελεστής είναι Στατιστικά Σημαντικός

Υπό Συνθήκη Σύγκλιση

- ♦ Στην Εξίσωση (1) η Σταθερά β_0 είναι Ίδια για όλες τις Χωρες

Υπό Συνθήκη Σύγκλιση

- ♦ Στην Εξίσωση (1) η Σταθερά β_0 είναι Ίδια για όλες τις Χωρες
- ♦ Αυτό υπονοεί Ίδιες Αρχικές Συνθήκες κάτι που δεν Ισχύει

Υπό Συνθήκη Σύγκλιση

- ♦ Στην Εξίσωση (1) η Σταθερά β_0 είναι Ίδια για όλες τις Χωρες
- ♦ Αυτό υπονοεί Ίδιες Αρχικές Συνθήκες κάτι που δεν Ισχύει
- ♦ Μια λύση είναι η Εκτίμηση της (1) για μια Ομάδα Οικονομιών με παρόμοια Χαρακτηριστικά (πχ ΟΟΣΑ)

Υπό Συνθήκη Σύγκλιση

- ♦ Στην Εξίσωση (1) η Σταθερά β_0 είναι Ίδια για όλες τις Χωρες
- ♦ Αυτό υπονοεί Ίδιες Αρχικές Συνθήκες κάτι που δεν Ισχύει
- ♦ Μια λύση είναι η Εκτίμηση της (1) για μια Ομάδα Οικονομιών με παρόμοια Χαρακτηριστικά (πχ ΟΟΣΑ)
- ♦ Οι Barro & Sala-i-Martin (2004) προτείνουν τη Χρήση **Πολλαπλής Παλινδρόμησης**

$$g_{it} = \beta_0 + X_{it}'\gamma + \beta_1 \log y_{i0} + u_{it} \quad (2)$$

Υπό Συνθήκη Σύγκλιση

- ♦ Στην Εξίσωση (1) η Σταθερά β_0 είναι Ίδια για όλες τις Χωρες
- ♦ Αυτό υπονοεί Ίδιες Αρχικές Συνθήκες κάτι που δεν Ισχύει
- ♦ Μια λύση είναι η Εκτίμηση της (1) για μια Ομάδα Οικονομιών με παρόμοια Χαρακτηριστικά (πχ ΟΟΣΑ)
- ♦ Οι Barro & Sala-i-Martin (2004) προτείνουν τη Χρήση **Πολλαπλής Παλινδρόμησης**

$$g_{it} = \beta_0 + X_{it}'\gamma + \beta_1 \log y_{i0} + u_{it} \quad (2)$$

- ♦ X είναι ένα Διάνυσμα με Σημαντικές Μεταβλητές για τα Χαρακτηριστικά της κάθε Οικονομίας

Μεταβλητές Ελέγχου

- ♦ Πληθώρα Μεταβλητών έχουν συμπεριληφθεί στο Διανυσμα X

Μεταβλητές Ελέγχου

- ♦ Πληθώρα Μεταβλητών έχουν συμπεριληφθεί στο Διανυσμα X
- ♦ Ενδεικτικός ο Τίτλος του άρθρου του Sala-i-Martin:
I just ran four million Regressions

Μεταβλητές Ελέγχου

- ♦ Πληθώρα Μεταβλητών έχουν συμπεριληφθεί στο Διανυσμα X
- ♦ Ενδεικτικός ο Τίτλος του άρθρου του Sala-i-Martin:
I just ran four million Regressions
- ♦ Κάποιες Μεταβλητές στο X είναι **Ενδογενείς** καθώς Συσχετίζονται με το Σφάλμα (Παραγωγικότητα)

Μεταβλητές Ελέγχου

- ♦ Πληθώρα Μεταβλητών έχουν συμπεριληφθεί στο Διανυσμα X
- ♦ Ενδεικτικός ο Τίτλος του άρθρου του Sala-i-Martin:
I just ran four million Regressions
- ♦ Κάποιες Μεταβλητές στο X είναι **Ενδογενείς** καθώς Συσχετίζονται με το Σφάλμα (Παραγωγικότητα)
- ♦ Η Μέθοδος Ελαχίστων Τετραγώνων (MRW) δεν δίνει **Συνεπείς** Εκτιμητές

Μεταβλητές Ελέγχου

- ♦ Πληθώρα Μεταβλητών έχουν συμπεριληφθεί στο Διανυσμα X
- ♦ Ενδεικτικός ο Τίτλος του άρθρου του Sala-i-Martin:
I just ran four million Regressions
- ♦ Κάποιες Μεταβλητές στο X είναι **Ενδογενείς** καθώς Συσχετίζονται με το Σφάλμα (Παραγωγικότητα)
- ♦ Η Μέθοδος Ελαχίστων Τετραγώνων (MRW) δεν δίνει **Συνοπείες** Εκτιμητές
- ♦ Οι Εκτιμήσεις γίνονται με Μεθόδους *Βοηθητικών Μεταβλητών* (IV, GMM)

Μεταβλητές Ελέγχου

- ♦ Πληθώρα Μεταβλητών έχουν συμπεριληφθεί στο Διανυσμα X
- ♦ Ενδεικτικός ο Τίτλος του άρθρου του Sala-i-Martin:
I just ran four million Regressions
- ♦ Κάποιες Μεταβλητές στο X είναι **Ενδογενείς** καθώς Συσχετίζονται με το Σφάλμα (Παραγωγικότητα)
- ♦ Η Μέθοδος Ελαχίστων Τετραγώνων (MRW) δεν δίνει **Συνεπείς** Εκτιμητές
- ♦ Οι Εκτιμήσεις γίνονται με Μεθόδους *Βοηθητικών Μεταβλητών* (IV, GMM)
- ♦ Το Μέρος του Ρυθμού Μεγέθυνσης που εξηγείται από τη **Συνολική Παραγωγικότητα** είναι $1 - R^2$

Παλινδρομήσεις Barro & Sala-i-Martin (2004)

basic cross-country growth regressions

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Explanatory Variable	Coefficient	Coefficient for Low-Income Sample	Coefficient for High-Income Sample	<i>p</i> Value ^d	Coefficient with Data at 5-Year Intervals
Log of per capita GDP	-0.0248 (0.0029)	-0.0207 (0.0052)	-0.0318 (0.0049)	0.12	-0.0237 (0.0029)
Male upper-level schooling	0.0036 (0.0016)	0.0056 (0.0045)	0.0020 (0.0016)	0.44	0.0023 (0.0015)
1/(life expectancy at age 1)	-5.04 (0.86)	-5.13 (1.18)	-1.28 (1.44)	0.040	-4.91 (0.90)
Log of total fertility rate	-0.0118 (0.0050)	-0.0209 (0.0120)	-0.0211 (0.0054)	0.99	-0.0160 (0.0048)
Government consumption ratio	-0.062 (0.023)	-0.102 (0.031)	-0.000 (0.031)	0.021	-0.066 (0.021)
Rule of law	0.0185 (0.0059)	0.0237 (0.0099)	0.0223 (0.0063)	0.90	0.0174 (0.0062)
Democracy	0.079 (0.028)	0.044 (0.049)	0.105 (0.038)	0.32 ^b	0.032 (0.017)
Democracy squared	-0.074 (0.025)	-0.054 (0.052)	-0.080 (0.031)	0.67	-0.028 (0.016)
Openness ratio	0.0054 (0.0048)	0.0169 (0.0113)	0.0061 (0.0046)	0.38	0.0094 (0.0043)
Change in terms of trade	0.130 (0.053)	0.181 (0.076)	0.036 (0.070)	0.16	0.029 (0.021)
Investment ratio	0.083 (0.024)	0.109 (0.035)	0.077 (0.027)	0.46	0.058 (0.022)
Inflation rate	-0.019 (0.010)	-0.019 (0.012)	-0.019 (0.009)	0.99	-0.031 (0.007)
Constant	0.296 (0.034)	0.294 (0.052)	0.295 (0.052)	0.99 ^c	0.306 (0.035)
Dummy, 1975-85	-0.0078 (0.0026)	-0.0078 (0.0038)	-0.0066 (0.0032)	0.81	^d
Dummy, 1985-95	-0.0128 (0.0034)	-0.0194 (0.0051)	-0.0052 (0.0040)	0.031	
Number of observations	72, 86, 83	26, 38, 33	46, 48, 50		72, 79, 86, 84 79, 80, 60
<i>R</i> -squared	.60, .49, .51	.78, .53, .65	.56, .56, .40		.40, .26, .27, .31, .46, .19, .04

Παλινδρομήσεις Bassanini et al. (2002)

Dependent variable: $\Delta \log Y$	with total R&D	with distinction between business and non-business R&D	with business R&D only
Long-Run Coefficients			
$\log S_k$	0.31 *** (0.03)	0.28 *** (0.02)	0.34 *** (0.02)
$\log H$	1.13 *** (0.16)	1.76 *** (0.05)	0.82 *** (0.18)
$\Delta \log P$	-12.15 *** (1.64)	-33.19 ** (13.94)	-16.43 *** (2.02)
$\log R\&D^{tot}$	0.14 *** (0.03)		
$\log BERD$		0.26 *** (0.01)	0.13 *** (0.02)
$\log R\&D^{pub}$		-0.37 *** (0.04)	
$\log BERD^{ind}$			
$\log BERD^{pub}$			
$\log(\text{Trade exp}^{adj})_{t-1}$	0.33 *** (0.05)		0.32 *** (0.05)
Convergence coefficient			
$\log Y_{t-1}$	-0.22 *** (0.05)	-0.23 ** (0.11)	-0.18 *** (0.04)
No. of countries	16	15	16
No. of observations	252	236	251
Log likelihood	860	831	849

Notes:

- All equations include short-run dynamics and country-specific terms (see Appendix 2 for details). Moreover, they control for outliers. Standard errors are in brackets. *: significant at 10 % level; ** at 5% level; *** at 1 % level.
- The Hausman test rejected the hypothesis of common long-run coefficient and thus the coefficient was estimated without cross-country restrictions (see Appendix 2 for details).

Source: OECD.